

פרטיכל מס' יאנז
מישיבת הועדה לעניני פנים
שהתקיימה ביום ג', י"ד באדר א' תשי"א (20.2.51)
בשעה 19.45

=====

נכחו חברי הועדה:

ז. ורהפטיג היו"ר
י. בן-צבי
ש. מרלין
א. פרי

מוזמנים:

י. שי - מנהל משרד העליה
ד"ר ידין - היועץ המשפטי (ממשרד המשפטים).

סדר היום:

חוק ההגירה ת"א - 1950

א. פרי:

אני חוזר לסעיף 15. בסעיף 5 נאמר:
"שר העליה רשאי לתת אשרה לחזור לישראל".
אני מציע פה תקון: "שר העליה יתן אשרה לחזור לישראל". אני מבין
שבסעיפים אחרים יכול השר לתת אשרה או לסרב לתת - אבל כאן המדובר
הוא באנשים שיש להם זכות לחזור.

היו"ר ז. ורהפטיג:

החוק הזה איננו נוגע לא לאזרחי ישראל
ולא לעולים. הוא מדבר - למשל - על
אנשים שקבלו אשרה לשנה, ובתוך השנה הזאת הם רוצים לנסוע לאמריקה.

א. פרי:

המדובר הוא על ישיבת קבע.

היו"ר ז. ורהפטיג:

אבל לא של אזרח ולא של עולה.

ד"ר ידין:

הכוונה היא שאם לאדם ישנה זכות של
ישיבת קבע - אין זאת אומרת שאנו
נותנים לו את הזכות לצאת ולחזור לפי רצונו.

י. שי:

יש לנו מאות מקרים שבהם נמצאים אנשים
זמן מסויים בישיבת קבע. האם תהיה לאנשים
אלה תמיד הרשות לצאת ולחזור? אדם כזה לא צריך שיהיה רשאי לעזוב
את הארץ אחרי זמן מה על מנת לחזור.

א. פרי:

אינני רוצה לענות כעת. אעייין עוד
בסעיף זה.

ישיבת חוה עדה לענייני פנים
20.2.1951

א.ג.

ש. מרלין: יש לי שני תקונים. הראשון הוא: להוסיף לסעיף המדבר על אשרת מעבר את המלים: "אם למבקש של האשרת ישנה אשרת סופית". כך נוהגים בכל מקום.

י. שי: אשרת מעבר אינה ניהנת אם אין לאדם ויזה או אשרת למקום אחר. אני מציע פה הגדרה ל"אשרת מעבר" ביחס לזמן. לא נכנס כאן לפרטים בקשר למקרים שבהם יש לתת את האשרת או לא - כי זוהי כבר שאלה של סמכוה.

ה"ר ז. ורהפטיג: החוק נוחן את הרשות לשר העליה לתת את האשרת - אבל אין הוא ממיל עליו את החובה לכך. החלטנו להגביל רק בקשר עם ישיבת קבע, ולא בכל שאר העניינים.

ה"ר יריג: ישנם מקרים שאין טעם לדרוש את הויזה, למשל במקרה של אזרח עבר-ירדני - בזמנים רגילים, כמובן - הרוצ לעבור כאן.

ש. מרלין: יש לי עוד הצעה. בקשר לסעיף המדבר על הגבלת זכותו של השר להאריך רשיון ישיבה למעבר עד 10 ימים - אני מציע שא להגביל את שר העליה, ובמקום המלים: "עד ל-10 ימים", להגיד: "עד לתקופה הנראית לא כמוצדקת".

ה"ר ז. ורהפטיג: סעיף 4 אומר שהשר רשאי להמיר רשיון ברשיון.

י. שי: באמריקה נותנים ויזה רק ל-4 ימים. זוהי מדינה גדולה. במדינת-ישראל - ובא"י, כפי שהיה קודם - היו נותנים 3 ימים. אם נותנים עכשיו 10 ימים - זהו זמן המתקבל על הדעת.

ש. מרלין: אם אדם מחכה כאן לאניה להודו - למשל - כיצד ננהג במקרה כזה?

י. שי: ישלם קצת יותר - ויקבל אשרת ביקור.

ש. מרלין: אני חושב להסתייג בנקודה זו. אני מציע להסיר את ההגבלה משר העליה.

א. פרי: בסעיף 11 אני מציע את התקון הבא: כתוב: "שר העליה רשאי לתת אשרת", אני מציע: "יתן אשרת". זכוונה היא לאנשים שעזבו את הארץ לפני פרוץ המלחמה.

ש. מרלין: אני מצטרף לדעה זו.

ה"ר ז. ורהפטיג: אם כן - בסעיף 11 ישנה הסתייגות למר "פר ולמר מרלין". שניהם מציעים לכתוב:

20.2.1951

במקום: "שר העליה רשאי לתת לו אשרה" - "שר העליה יתן לו אשרה".

י. ש.:
צריך לתת לו את האשרה גם אם הוא היה
תושב קבוע - ואפילו לזמן קצר?

כל אדם רשאי לחזור ארצה.

ש. מרלין:

גם במקרים שאדם היה גר בארץ זמן קצר -
למשל: בחודש אוקטובר 1947 - וברח בחדש

י. ש.:

נובמבר?

ישנה הגדרה באחד המקומות מה זה תושב.
שוחחנו על כך בהזדמנויות שונות.

ש. מרלין:

אנו עוברים לסעיף 16:

היו"ר ז. ורהפטיג:

(א) מי שנמצא בישראל בלי רשות - רשאי

שר העליה לתת נגדו צו גירוש;

(ב) מי שניתן נגדו צו גירוש - חייב לצאת

את ישראל ולהשאר בחו"ל כל עוד לא בוטל צו הגירוש.

(ג) מי שניתן נגדו צו גירוש - רשאי קצין

העליה ושומר לעצרו ולהחזיקו במקום ובאופן שיקבע שר העליה, עד ליציאתו
מישראל או עד לגירושו ממנה.

אני מציע: "מי שנמצא בישראל בלי רשות -

א. פרי:

רשאי שר העליה, בדרך משפטית, לדרוש את

גירושו מן הארץ. הכוונה היא ששר העליה לא יוכל לפעול בלי אשור של

בית דין. בהתאם לכך אני מציע גם לשנות את הסעיפים (ב) ו-(ג).

אנו מציעים להכניס פה שנוי ולקרוא: "רשאי

י. ש.:

שר העליה לתת צו גירוש נגד מי שאינו נתין

ישראלי ונגד מי שחוק השבות אינו חל עליו - בנסבות הנאות? אם

הוא נמצא בארץ בלי רשיון; אם בית-דין בארץ הרשיע והמליץ על גירושו

מן הארץ; אם רשיונו לישיבה בישראל בוטל". לפי שלשה סעיפים אלה

אפשר יהיה לגרש אדם מן הארץ - ואני חושב שזה יענה גם לדרישתו של

מר פרי.

התקון של מר פרי בכל זאת נשאר, כי הוא

היו"ר ז. ורהפטיג:

מציע שאם אדם נמצא בארץ בלי רשיון - גירושו

יהיה אפשרי רק על ידי בית-דין.

בחוק המנדטורי ישנן המלים: "אם בית-דין

ד"ר ידין:

המליץ", אבל זוהי הוראה סתומה, מפני ששום

חוק לא קבע מתי על השופט להמליץ על גירוש. אם אנו רוצים ללכת בדרך

של מר פרי, עלינו לקבוע, למשל: בית משפט שהרשיע אדם על כצו עבירות -

מותר להמליץ על גירושו מן הארץ.

זהו ענין אחר לגמרי.

א. פרי:

20.2.1951

היו"ר ז. ורהפטיג:

מר פרי מתכוון, למשל, לאדם שהסתכן
לארץ מארץ אחרת, ושר העליה לא יהיה
רשאי לגרש אותו מהארץ אלא לפי פסק-דין של בית-דין. זה לא ענין של
אדם שבא ארצה כחוק עם רשיון אלא שבינתיים עבר איזו עבירה ואז ממליץ
בית המשפט - ביחד עם העונש - לגרש אותו מהארץ. אלה הם שני דברים
שונים בהחלט.

י. בן-צבי:

על ידי כך אנו פותחים קתח להסתננות.

א. פרי:

אני קובע ששר העליה רשאי - על-ידי בית-
דין - לדרוש את גירושו מן הארץ.

ד"ר ידין:

אין הענין פשוט כל-כך. אם תקבל הצעתו
של מר פרי - נצטרך לקבוע מתי יוכל בית-

משפט לפסוק גירוש.

היו"ר ז. ורהפטיג:

בסעיף (א) כתוב: "אם אדם נכנס לארץ
בלי רשיון".

ד"ר ידין:

אם כך - אין צורך בבית-משפט. אם העובדה
שאין לאדם רשיון מספיקה בכדי שבית המשפט
יפסוק גירוש - אין צורך בבית-משפט.

א. פרי:

אני אינני רוצה להשאיר את הדבר הזה בידי
השלטונות האדמיניסטרטיביים.

היו"ר ז. ורהפטיג:

האם בכל מקרה יפסוק בית המשפט גירוש?

א. פרי:

כתוב: "מי שנמצא בישראל בלי רשות" אפטר
לפרש אם הוא נמצא בארץ בלי רשות או לא.
אינני רוצה שחופש הפירוש יהיה בידי שר העליה. אבל אם אדם נמצא בארץ
בלי רשיון - בית-דין יפסוק תמיד בעד גירוש.

היו"ר ז. ורהפטיג:

אם כך - ישנה הסתייגות למר פרי.

ד"ר ידין:

בדבר הצעתו של מר שי להכניס את הפסקא:
"אם בית-דין הרשיע אותו והמליץ על גירושו
מן הארץ" - אני רוצה להזכיר למר שי שדברנו על ההוראה הזאת לפני שהוצאנו
אותה מן החוק הקודם. אם בית משפט מרשיע אדם על גניבה - מה ענין זה
לענין המלצה לגירוש מן הארץ? הרי האדם כבר מקבל את ענשו.

י. שי:

אדם זה אינו רצוי בארץ.

י. ש.י.:
 כוונתו של שר העליה היתה: ישנם מקרים שאין שר העליה יודע עליהם. מוגש משפט ומתברר שהאדם המסויים הוא עבריין סועד, בתוך שנה אחת שהוא נמצא בארץ בצע כבר מספר עבירות. במקרה כזה מציע בית המשפט לגרש את האדם מהארץ.

א. פ.ר.י.: אני מציע לא להכניס זאת.

י. ב.ן-צ.ב.י.:
 יש לי שאלה. אם לא נכניס זאת, ונניח שבית המשפט מצא עובר אורח אשם במעשי פשע, והוא מסליץ לפי איזה חוק לגרש אותו מהארץ. מה במקרה זה?

י. ש.י.:
 אין חוק כזה. זהו הסעיף היחיד היכול לתת לבית המשפט את הסמכות. אם יפנו את תשומת לבו של שר העליה לאדם כזה - באופן אטומאטי באה לידיעת השר העובדה שישנו אדם בלתי רצוי בארץ. אחרת לא יבוא דבר זה לדעתו של השר. זה גם חופף יותר את דעתך - מר פ.ר.י. - שעל בית דין לקבוע בעניין זה.

ש. מ.ר.ל.י.ן: אני נוטה לקבל את גרסתו של מר ש.י.

היו"ר ז. ו.ר.ה.פ.ט.י.ג.:
 הכוונה של הסעיף המדובר על המלצתו של בית-הדין לגרש מן הארץ היא: שאף-על-פי שרשיון הישיבה של האדם עדיין בתוקפו - בכל זאת אפשר יהיה לגרש אותו בלי לבטל את רשיון הישיבה - וזה פרט לחוק השבות.

י. ש.י.:
 לאדם הנדון יש במקרה זה הגנה כפולה: ישנה קודם כל הרשעתו של בית המשפט, ואחר כך צריך גם שר העליה להרשיע אותו.

היו"ר ז. ו.ר.ה.פ.ט.י.ג.: ההצעה נתקבלה.

בסעיף 16(ב) כתוב: "מי שניתן נגדו צו גירוש חייב לצאת את ישראל ולהשאר בחו"ל כל עוד לא בוטל צו הגירוש". האם הכוונה היא שאין צורך לבטל את צו הגירוש אלא מסתפקים בבטול צו הגירוש או צריך - בוסף לבטול צו הגירוש - ביזה חדשה?

י. ש.י.:
 הכוונה היא: אדם שהוצא נגדו צו גירוש, נמצא במצב גרוע מזה של אדם שלא בא עוד לארץ, כי השני יכול לבוא באשחה של תייר, בעוד שהראשון אינו יכול לקבל אשרה אלא אם יבוטל צו הגירוש.

היו"ר ז. ו.ר.ה.פ.ט.י.ג.: אם כן, צריך לכתוב: "ולא ישוב אליה עד אם בוטל צו הגירוש".

לאחר שבוטל צו הגירוש - האם יכול אותו

היו"ר ז. ורהפטיג:

אדם לשוב על סמך הויזה הקודמת?

י. ש.:

לא, היא נתבטלה.

א. פרי:

אני מציע הצעה אחרת. בהתאם להסתייגותי
בסעיף הקודם, אני מציע לאחד את הסעיפים
(ב) ו-(ג), או לבטל את הסעיף (ב) האומר שמי ששר העליה דורש את גירושו
מן הארץ, רשאי קצין העליה ושוטר לעצרו ולהחזיקו במקום ובאופן שיקבע
שר העליה עד ליציאתו מירושל או עד לגירושו ממנה.

היו"ר ז. ורהפטיג:

אני מציע בסעיף (ג) להכניס את הנוסח:
מי שבא לישראל ורוצה להכנס אליה, רשאי
קצין העליה לעכב את כניסתו עד לבירור, ואם ימצא שאינו רשאי להכנס -
עד להחקתו כן הארץ. אני מציע לכתוב במקום: "ולהחזיקו" - "ולהורות
מקום ששם יימצא עד לצאתו מירושל או עד לגירושו ממנה".

א. פרי:

אני רוצה לשאול אם המלים "ניתן נגדו
צו גירוש" מתיחסות לבית המשפט או לפסק-

דין של שר-העליה?

היו"ר ז. ורהפטיג:

אם תתקבל הסתייגותך - זה יהיה רק על ידי
בית המשפט.

ד"ר ידיו:

מר פרי רצה להיטיב את מצבו של המגורש,
ומחק את המלים "...שיקבע שר העליה". עכשיו
כתוב שלל קצין עליה או שוטר יכול לעשות מה שלשר העליה אסור לעשות. אינני
חושב שכאן אנו מיטיבים עם המגורש.

היו"ר ז. ורהפטיג:

על ידי כך אנו מעבירים לקצין עליה ולשוטר
סמכות שאנו שוללים משר העליה. לכן כדאי
להשאיר כפי שהיה: "רשאי לעצרו ולהחזיקו במקום ובאופן שיקבע על ידי
שר העליה".

י. בן-צבי:

אם יתפשו אדם שעבר את הגבול, האם צריך
יהיה שר העליה ללכת ולבדוק את המקום?

הרי הגבול הוא גדול.

ד"ר ידיו:

שר העליה לא יצטרך ללכת למקום, אלא
ינהוג לפי התקנות.

הינו"ר ז. ורהפטיג:
סעיף 17: "שר העליה רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו של חוק זה, ובין השאר - (א) בדבר סוגים של אנשים שיהיו פסולים לקבל אשרה או רשיון ישיבה לפי חוק זה; (ב) בדבר התנאים שיש לקיים לפני שתנתן אשרה או לפני שיינתן או יוארך רשיון ישיבה לפי חוק זה; (ג) בדבר בדיקה רפואית וטפול רפואי של אנשים הבאים לישראל ובדבר בדיקה סניטרית והטוי אל בגדיהם וחפציהם; (ד) בדבר פרטים שיש למסור, ספטים שיש לפשתמש בהם ומטמכיל ותצלומים שיש להגיש או להראות; (ה) בדבר הדרכון או תעודת המסע שיידרוש ממי שבקש אשרה או רשיון ישיבה לפי חוק זה; (ו) בדבר האגרות שיש לשלם בעד אשרות, בעד רשיון ישיבה ובעד הארכת של רשיון כזה.

י. ש.:
בין סעיף 16 ו-17 יש לנו שתי הצעות קטנות שאני מקוה שתקבלנה. הצעה ראשונה היא: ששר העליה רשאי לתת הוראה שצו-גירוש יבוצע על חשבון האיש שנגדו הוצא הצו. לעת עתה מטלת הממשלה - אבל אם יתברר שלאיש יש כסף - יבוצע צו הגירוש על חשבוןו הוא.

י. בן-צבי:
אני רוצה לומר שאין טעם לדרוש מהאיש עצמו שישלם בעד ביצוע צו הגירוש נגדו, כי מה תעשו אם יסרב לשלם, האם תדחו את הגירוש? אני רוצה להביא במקרה זה דוגמה מסוי, בטעה שבמאל פאשה פקד לגרש אותי והעבירו אותי בסירה בדרך לאנחת הגירוש. אני סרבתי אז לשלם להם כסף כאשר דרשו, ועל ידי כך חשבתי לאחר את האניה.

י. ש.:
למדינה ישנה תמיד הזכות לשלם את ההוצאות. אבל אם יש לאיש רכוש - מוטב שישלמהו.

ישנו דבר שני: אני רוצה להציע שצו הגירוש יבוצע על ידי המשטרה.

א. פרי:
יש לי הצעות מספר: הצעה ראשונה היא: למחוק את הסעיף 17, ולכתוב במקומו: "שר העליה רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו של חוק זה", ומן המלים "ובין השאר..." למחוק את כל הסעיף.

במקרה שהצעתי זאת לא תקבל - אני מציע למחוק את כלת הסעיפים הראשונים וכן את הסעיף (ו);

אם גם הצעתי זאת לא תקבל - אני מציע שהסעיפים (א) ו-(ב) יהיו רק באישורה של ועדת הפנים.

י. בן-צבי:
אם החבר פרי רוצה על ידי כך להקטין את הסמכות הבלתי-סוגבלת של שר העליה - הרי הוא עושה את ההיפך בדיוק. כי אם הוא אומר שהשר רשאי רק להתקין תקנות, יוכל השר להתקין תקנות שאנו איננו מעוניינים בהן כלל וכלל. אינני חושב שמן הנכון למחוק את הסעיף.

בקשר לתנאים - אני חושב שאי-אפשר למחוק את הסעיף המדבר עליהם, כי הם מגינים על הקהל ומקטינים את האנדרל-מוסיה.

היו"ר ז. ורהפטיג:

אני מציע למחוק את הסעיפים הקטנים

(ב), (ד) ו-(ה) ולהשאיר בסעיף 17

רק את הסעיפים הקטנים (א), (ב) ו-(ו). הפעתו של מו פרי איננה התנגדות מבחינה עניינית - הוא חושב רק סעיף (א) מספיק.

א. פרי:

אין זה כך.

היו"ר ז. ורהפטיג:

אני רוצה להשאיר אותם הסעיפים הנחוצים

לגופו של ענין, שאם לא יהיו - אפשר יהיה

אחר-כך לטעון שאין לשר העליה סמכות; אבל אני רוצה למחוק את הסעיפים הכתובים רק לתפארת המליצה.

סעיף 17 (א) נחרץ - כי אם לא יהיה כתוב -

יכל להתעורר ספק אם השר יכול לדרוש מראש שכל האנשים הנאים מארץ אויב או כל האנשים החולים מחלה מסוימת אינם רשאים לבוא. אין צורך להטריח את האדמיניסטרציה שתצטרך לסרב בכל מקרה לחוד - אפשר להגיד, למשל, שכל מי שחולה בטרנסומה לא יוכל לבוא.

הסעיף הטדבר על התנאים עונה גם על

הסעיפים (ג), (ד) ו-(ה), כי גם פרטים, בדיקה רפואית ושאלת הדרכון כלולים בתנאים. את הסעיף (ו) יש לדעת להשאיר, כי כאן זהו ענין של כסף. אני מציע כל זאת משום שאיננו רוצים לצמצם את האפשרויות של שר העליה.

ש. מרלין:

האם שר העליה יכול לעשות רביזיה של

התקנות שהוא עשה או ששר אחר עשה, או

שבאם פעם אחת קבלנו את התקנות - הן הפכו לחוק?

היו"ר ז. ורהפטיג:

הוא יכול לשנות אותן בכל יום.

א. פרי:

אילו הייתי משוכנע ששר העליה יהיה באמן

לחוק ובהתאם לכך יקין תקנות - לא הייתי

סעשה על כך. אבל כאן יכולים להתעורר חילוקי דעות. למשל: כאן כתוב ששר

העליה יכול להתקין תקנות בנוגע לסוגים של אנשים שיהיו פסולים לקבל

אשרה. אם שר העליה יתקין תקנה שכל חולה-טרנסומה או מחלקה מדבקת אחרת

לא יוכל לבוא - לא אערער על זה, אבל מה אעשה אם תנתן לשר העליה סמכות

והוא יתקין תקנה שאנשים נרדפים בארץ פאשיסטית ומבקשים מקלט במדינת ישראל

יבקשו רשיון ואז שר העליה של הממשלה הזאת יגיד: לא! ואני לא אוכל

לערער על כך, כי הרי בפירוש החלטנו שיש לו הסמכות להתקין תקנות כאלו.

על כן: אם ייאמר בפירוש ששר העליה רשאי

להתקין תקנות לביצוע חוק זה - אני מסכים, כי אם הוא יתקין תקנה שלפי

דעתי מתנגדת לחוק - אני יכול לערער על כך; אבל אם ייאמר באופן מפורש

שאנו נותנים לו סמכות מסוימת - פירוש הדבר שאנו נותנים לשר העליה

יפוי כח בלתי חוזר להתקין תקנות מתקנות שונות. על כן אני מציע למחוק

את הדבר מקללו.

ד"ר ירין:

אני רוצה לדבר על סעיף קטן (ג). אני

מסכים למחוק את הסעיפים (ד) ו-(ה),

מפני שהם כלולים בשאר התקנות. הייתי מבקש לא למחוק את סעיף (ג), כי

הוא נותן סמכות ומסיל חובה על זה שבא - סמכות וחובה שאינם כלולים

בסוגו של תנאים ושל חמו אשרות

היו"ר ז. ורהפטיג:

אני מציע למחוק את הסעיפים הקטנים

(ב), (ד) ו-(ה) ולהשאיר בסעיף 17

רק את הסעיפים הקטנים (א), (ב) ו-(ו). המצתו של מו פרי איננה התנגדות מבחינה עניינית - הוא חושב רק סעיף (א) מספיק.

א. פרי:

אין זה כך.

היו"ר ז. ורהפטיג:

אני רוצה להשאיר אותם הסעיפים הנחוצים

לגופו של ענין, שאם לא יהיו - אפשר יהיה

אחר-כך לטעון שאין לשר העליה סמכות; אבל אני רוצה למחוק את הסעיפים הכתובים רק לתפארת המליצה.

סעיף 17 (א) נחוץ - כי אם לא יהיה כתוב -

יכל להתעורר ספק אם השר יכול לדרוש מראש שכל האנשים הנאים מארץ אויב או כל האנשים החולים ~~המחל~~ מסוימת אינם רשאים לבוא. אין צורך להטריח את האדמיניסטרציה שתצטרך לסרב בכל מקרה לחוד - אפשר להגיד, למשל, שכל מי שחולה בטרנסומה לא יוכל לבוא.

הסעיף המדובר על התנאים עונה גם על

הסעיפים (ג), (ד) ו-(ה), כי גם פרטים, בדיקה רפואית ושאלת הדרכון כלולים בתנאים. את הסעיף (ו) יש לדעת להשאיר, כי כאן זהו ענין של כסף. אני מציע כל זאת משום שאיננו רוצים לצמצם את האפשרויות של שר העליה.

ש. מרלין:

האם שר העליה יכול לעשות רביזיה של

התקנות שהוא עשה או ששר אחר עשה, או

שבאם פעם אחת קבלנו את התקנות - הן הפכו לחוק?

היו"ר ז. ורהפטיג:

הוא יכול לשנות אותן בכל יום.

א. פרי:

אילו הייתי משוכנע ששר העליה יהיה נאמן

לחוק ובהתאם לכך יקין תקנות - לא הייתי

סועש על כך. אבל כאן יכולים להתעורר חילוקי דעות. למשל: כאן כתוב ששר

העליה יכול להתקין תקנות בנוגע לסוגים של אנשים שיהיו פסולים לקבל

אשרה. אם שר העליה יתקין תקנה שכל חולה-טרנסומה או מחלקה מדבקת אחרת

לא יוכל לבוא - לא אערער על זה, אבל מה אעשה אם תנתן לשר העליה סמכות

והוא יתקין תקנה שאנשים נרדפים בארץ פאשיסטית ומבקשים מקלט במדינת ישראל

יבקשו רשיון ואז שר העליה יל הממשלה הזאת יגיד: לא! ואני לא אוכל

לערער על כך, כי הרי בפירוש החלטנו שיש לו הסמכות להתקין תקנות כאלו.

על כן: אם ייאמר בפירוש ששר העליה רשאי

להתקין תקנות לביצוע חוק זה - אני מסכים, כי אם הוא יתקין תקנה שלפי

דעתי מתנגדת לחוק - אני יכול לערער על כך; אבל אם ייאמר באופן מפורש

שאנו נותנים לו סמכות מסוימת - פירוש הדבר שאנו נותנים לשר העליה

יפוי כח בלתי חוזר להתקין תקנות מתקנות שונות. על כן אני מציע למחוק

את הדברים הללו.

ד"ר ידני:

אני רוצה לדבר על סעיף קטן (ג). אני

מסכים למחוק את הסעיפים (ד) ו-(ה),

מפני שהם כלולים בשאר התקנות. הייתי מבקש לא למחוק את סעיף (ג), כי

הוא נותן סמכות ומסיל חובה על זה שבא - סמכות וחובה שאינם כלולים

בסוגי של תנאים ושל חמו אשרות

20.2.1951

היו"ר ז. ורהפטיג: אני מקבל זאת.

ש. מרלין: אני בוטה להסכים להצעתו של מר פרי שמספיק יהיה באם יקבע החוק ששר העליה רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לבצוע חוק זה. אני חושב שלא כדאי להגדיר למפרע גם את תכן התקנות הללו. אנו מדינה צעירה, ונצטרך להתאים את האוקיינוס שלנו וכך את התקנות שלנו בהתאם לנסיגון.

היו"ר ז. ורהפטיג: שנים מאתנו כאן מסכימים עם מר פרי למחוק את הסעיפים (א), (ב), (ג), ו-(ד) - את הסעיפים (ד) ו-(ה) כבר החלטנו למחוק - זאת אומרת: למחוק את כל הסעיפים הקטנים, וכנים מאתנו הם נגד הצעה זאת. הצעתך, מר פרי, נראת איפוא בגדר של הסתייגות.

אנו עוברים לסעיף 18.

א. פרי: בקר לסעיף 17, אני רוצה עוד להוסיף שבאם ההסתייגות שלי לא תתן כל - אני מציע שסעיפים (א) ו-(ג) יהיו באישורה של ועדת הפנים.

היו"ר ז. ורהפטיג: סעיף 18(א): "שר העליה ממונה על ביצוע חוק זה"; (ב): "שר העליה רשאי להעביר מסמכיותו לפי חוק זה פרט לסמכות להתקין תקנות, לאנשים בארץ ובחו"ל; הוצעה על כך תפורסם ברשומות. (ג) "שר העליה רשאי לסנות קציני עליה לצורך חוק זה; הודעה על כך תפורסם ברשומות.

סעיף 19: (א) חוק זה לא יחול על נציגים דיפלומטים או על קונסולים מקצועיים של מדינות זרות או על בני פמלייתם של נציגים או קונסולים כאלה. (ב) שר העליה רשאי - בצו שיפורסם ברשומות - לפטר סוגי אנשים נוספים מהוראות חוק זה, כולן או מקצתן, בשלמות או בסייקלים.

א. פרי: אני מציע למחוק את סעיף קטן (ב).

י. שי: אני הייתי מציע להשאיר סעיף זה, מכיון שיכולים להיות מקרים ששר העליה יהיה נאלץ לפטר גם סוגים אחרים מהוראות החוק, למשל: אם יוחלט שחיילים זרים צריכים לבוא לעזרת חיילינו - לא יוכל חייל להכנס בלי רשיון, אלא קובעים שסוג זה יוכל להכנס בלי רשיון.

היו"ר ז. ורהפטיג: בעד מחיקת סעיף זה מצביעים שנים מאתנו, ושנים - נגד.

י. שי: במקרה של דחק - יש הכרח לשר העליה לקבוע

20.2.1951

י. ש.י: ססוג מסוים של אנשים יכול לבוא לארץ - הוא יכול לתת רשיון אפילו ל-5 אלפים איש. זה קיים בכל המדינות, ואפילו בחוק המנדטורי היה סעיף כזה, מפני שיש מקומם של חרום.

י. בן-צבי: אם זה ענין של מדינה יודותית - יסדר זאת שר הפנים. אבל ישנם מקרים אחרים. ישנו למשל מקרה שנשברת אניה ומצילים אנשים בין אם הם חולים ובין אם לא - או שמא לא צריך להציל אותם?

היו"ר ז. ורהפטיג: אנו עוברים לסעיף 20. (א) פקודת העליה, 1941, בטלה מפרסום החוק הזה.

ש. מרלין: אני חושב שאין צורך להגדיר את החוק כי פקודת העליה המנדטורית בוטלה. אני חושב שעלינו לצאת מתוך הנחה שהמדינה הזאת קמה מתוך התמרדות נגד השלטון המנדטורי, ורוב החוקים - בעיקר אלה שהיו מכוונים נגד הקמת העצמאות שלנו - בוטלו באורח של מלחמה והתמרדות. אני חושב שעל ידי זה שנקבע בחוק באופן מסוים שהפקודות של העליה - פקודת של הגבלת העליה - בטלות, יחליש הדבר רק את הערך של השתחררותנו מהממשר המנדטורי.

היו"ר ז. ורהפטיג: סעיף קטן (ב) של סעיף 20 אומר: "תקנות העליה שבתוספת לפקודת העליה - פרק 67 - וכן תקנות צווים והודעות שנעשו, ואשרות, רשיונות ותעודות שנתנו על פי פקודת העליה, במידה שהם בתוקף ביום הכנסת חוק זה לתקפו, יעמוד בתקפם עד כמה שאין בהם סתירות לחוק זה, כאילו נעשו וניתנו לפי חוק זה".

אני רוצה לשאול בקשר עם סעיף קטן (ב): אם אתם אומרים שרשיונות שנתנו על פי פקודת העליה 1941... יעמדו בתקפם - מה נעשה אם קבל אדם רשיון עליה ערב הקמת המדינה - והוא, למשל, ערבי?

י. ש.י: כל רשיון שהוצא בזמנו הוצא למקסימום של שנה אחת.

ד"ר ידיון: אני רוצה להגיד שמר מרלין צדק בדבריו, אבל אנו עשינו זאת כבר בפקודת סדרי השלטון והמשפט ביום קום המדינה ובטלנו את סדרי העליה שהיו מכוונים נגד עליית יהודים. אבל ההוראות האדמיניסטרטיביות נשארו על ספר החוקים וצריך למחוק אותן.

היו"ר ז. ורהפטיג: האם אי-אפשר לכתוב: "בפקודת העליה 1941 - באותם החלקים שטרם בוטלו על ידי פקודת סדרי השלטון והמשפט"?

ד"ר ידיון: מבחינת ההערה של מר מרלין - דבר זה רצוי.

י. בן-צבי:
אני מציע הצעה של פשרה: "פקודת העליה
1941 בטלה, אולם תקנות העליה שבתוספת
פקודת העליה... וכו'". יוצא מכך, שזהו רק מבוא כדי לראות מה לא
בוטל.

י. שי:
אני רוצה רק להזכיר שהמדובר כאן הוא
בכניסה של לא-יהודים. בעניין העליה של
יהודים קובע חוק השבות - וחוק העליה כאן בטל בעיקר לגבי סעיפים
אלה.

היו"ר ז. ורהפטיג:
אני מציע שנקבל את שני התקונים גם יחד.

ש. מרלין:
אני עדיין טוען שאין צורך להגיד זאת.

היו"ר ז. ורהפטיג:
אולם מבחינה חוקית עדיין לא בוטלו חוקים
אלה, ואם לא ^{הגיד} זאת - יהיו לנו שני
חוקים. בסעיף 11 כתוב שכל הסעיפים נשארו בתקפם.

ש. מרלין:
ישנה עובדה אחת המבטלת את כל החוקים
המקבילים. אני מציע שנחפש נוסחה שתספק
את רצוני בסובן זה. אני רוצה שלא נכנס לויכוח או להערכה של החוקים
והתקנות המנדטוריים.

היו"ר ז. ורהפטיג:
ישנה הצעה אחת האומרת למחוק בכלל את
הסעיף 20(א); ישנו תקון לכתוב: "פקודת
העליה 1941 מתבטלת - אולם תקנות ההגנה...". אני מצביע על התקון האחרון.

אין הסתייגות בעניין זה.

ש. מרלין:
אני רושם לי זכות ההסתייגות בהצעה שלי.

אם קבל אדם רטיון ישיבה למסך תקופה של שנה
אחת - אזי ישנה אפשרות שהוא יעזוב את הארץ ויחזור אליה בלי לקבל
אשרה מיוחדת לכך?

ד"ר ידוין:
לא - כי אין לו זכות ישיבת קבע.

י. שי:
לקצין העליה בחו"ל ישנו אותו כוח שי
לשר העליה בארץ.

היו"ר ז. ורהפטיג:
סעיף 5 אומר שרק בעניין של ישיבת קבע יכול
השר לתת רשות לחזור.